

Read the full book on: 10.1787/9789264189560-en

Αλληλένδετες οικονομίες. Αποκομίζοντας οφέλη από τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

Περίληψη στα ελληνικά

- Σήμερα, «αυτό που κάνει» μία επιχείρηση ή μία χώρα (δηλαδή οι δραστηριότητές της) έχει μεγαλύτερη σημασία για τη μεγέθυνση και την απασχόληση από ό,τι «αυτό που πουλάει» (δηλαδή το τελικό προϊόν).
- Οι παγκόσμιες αλυσίδες αξίας (ΠΑΑ) επιτρέπουν στις επιχειρήσεις και τις οικονομίες να επικεντρώνονται στο τμήμα της διαδικασίας στο οποίο είναι καλύτερες, χρησιμοποιώντας ενδιάμεσα αγαθά και υπηρεσίες από αλλού χωρίς να χρειάζεται να αναπτύξουν έναν ολόκληρο κλάδο.
- Οι πρακτικές της εξωτερικής (outsourcing) και της εξωχώριας (offshoring) ανάθεσης δραστηριοτήτων ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, διότι παρέχουν πρόσβαση σε εισροές που είναι φτηνότερες, πιο διαφοροποιημένες και καλύτερης ποιότητας.
- Η αυξανόμενη διασύνδεση των οικονομιών δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες αλλά επίσης θέτει νέες προκλήσεις πολιτικής.

Ανταγωνιστικότητα

- Η ανταγωνιστικότητα στις ΠΑΑ απαιτεί την ενίσχυση των συντελεστών παραγωγής που είναι «δύσκαμπτοι» και που είναι απίθανο να διασχίσουν τα εθνικά σύνορα. Συνεπώς, απαιτούνται επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο, δεξιότητες και υποδομές υψηλής ποιότητας, καθώς και προώθηση ισχυρών δεσμών μεταξύ της βιομηχανίας και των πανεπιστημίων και άλλης άρρητης (tacit) γνώσης. Η ποιότητα των θεσμών και η κυβέρνηση είναι επίσης σημαντικοί παράγοντες στις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων.
- Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε εξειδικευμένα τμήματα των ΠΑΑ και συμβάλλουν στις εξαγωγές των μεγαλύτερων επιχειρήσεων.
- Η μεταποίηση παραμένει κύρια δραστηριότητα στις ΠΑΑ, μολοντί μεγάλο μέρος της δημιουργίας αξίας σήμερα αφορά τις υπηρεσίες.
- Οι παλαιού τύπου πολιτικές στήριξης παραβλέπουν τόσο τον αλληλένδετο χαρακτήρα της παραγωγής στις ΠΑΑ όσο και την ανάγκη για διεθνή ανταγωνισμό και εξωστρέφεια. Συνεπώς, αυξάνουν το κίνδυνο του προστατευτισμού, ενώ η επιτυχία στις διεθνείς αγορές εξαρτάται εξίσου από την ικανότητα εισαγωγής εισροών υψηλής ποιότητας και από την ικανότητα εξαγωγής.

Εμπόριο

- Στην πλειονότητα των χωρών, περίπου το ένα τρίτο των ενδιάμεσων εισαγωγών καταλήγουν στις εξαγωγές. Στο πλαίσιο των ΠΑΑ, οι δασμοί και άλλοι εισαγωγικοί φραγμοί είναι ουσιαστικά φόροι επί των εξαγωγών. Οι περιορισμοί στις εξαγωγές μπορούν επίσης να επηρεάσουν την αποτελεσματική λειτουργία των ΠΑΑ και να αυξήσουν το κόστος. Οι αρνητικές συνέπειες της προστασίας του εμπορίου επιδεινώνονται όταν μέρη και συστατικά διασχίζουν τα σύνορα πολλές φορές.
- Τα μέτρα που διευκολύνουν το εμπόριο, όπως ταχείες και αποτελεσματικές λιμενικές και τελωνιακές διαδικασίες, επιτρέπουν την ομαλή λειτουργία των αλυσίδων αξίας. Η σύγκλιση των προδιαγραφών και των απαιτήσεων πιστοποίησης και οι συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης μπορούν να ελαφρύνουν τα βάρη των εξαγωγικών επιχειρήσεων.
- Μολοντί η δασμολογική απελευθέρωση μπορεί να δημιουργήσει νέες εμπορικές ευκαιρίες, οι ΠΑΑ προϋποθέτουν επίσης αποτελεσματικές υπηρεσίες και τη δυνατότητα κυκλοφορίας ανθρώπων, κεφαλαίου και τεχνολογίας σε διασυνοριακό επίπεδο.
- Οι υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ της δημιουργίας αξίας στις ΠΑΑ σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ και πάνω από το 30% στην Κίνα.

Επενδύσεις

- Δεδομένου του σημαντικού ρόλου των πολυεθνικών εταιρειών, ο περιορισμός των εμποδίων στις επενδύσεις συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενσωμάτωση μίας χώρας στις ΠΑΑ. Καθώς παρακωλύουν την αποτελεσματική λειτουργία των ΠΑΑ, οι φραγμοί στις διασυνοριακές επενδύσεις μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες στην ευημερία τόσο στη χώρα που βρίσκεται η θυγατρική (host country) όσο και στη χώρα που εδρεύει η εταιρεία (home country).
- Ένα καθεστώς που στηρίζεται σε χιλιάδες διμερείς και περιφερειακές επενδυτικές συμφωνίες δεν αντικατοπτρίζει επαρκώς τον αλληλένδετο χαρακτήρα των οικονομιών στις ΠΑΑ.
- Οι προσπάθειες προώθησης και διευκόλυνσης των επενδύσεων πρέπει να εστιάζονται περισσότερο στις δραστηριότητες που εκτελούνται στις ΠΑΑ παρά στις βιομηχανίες. Οι πολιτικές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι η επιτυχία εξαρτάται εξίσου από τις εξερχόμενες όσο και από τις εισερχόμενες επενδύσεις.
- Οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες και μερικές κρατικές επιχειρήσεις είναι σημαντικοί παράγοντες των ΠΑΑ, προκαλώντας ανησυχίες πολιτικής, για παράδειγμα, για τις συνέπειες στον ανταγωνισμό και τις αγορές που βρίσκονται σε μεταγενέστερα στάδια της αλυσίδας.
- Οι ΠΑΑ μπορούν να υποστηρίξουν τη διάδοση ιδεών σχετικά με την υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων. Είναι σημαντικό ότι οι επιχειρηματικές δραστηριότητες ασκούνται με τρόπο που να σέβεται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των ανθρώπων όπως ορίζεται στις Κατευθυντήριες Οδηγίες του ΟΟΣΑ για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και στους αναγνωρισμένους κανόνες της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του ΟΗΕ.

Ανάπτυξη

- Μέσω της πρόσβασης σε δίκτυα, παγκόσμιες αγορές, κεφάλαια, γνώσεις και τεχνολογία, η ενσωμάτωση σε μία ΠΑΑ μπορεί να είναι το πρώτο βήμα για την οικονομική ανάπτυξη.
- Εφόσον οι ΠΑΑ περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αναθέτονται εντός και μεταξύ των πολυεθνικών και των ανεξάρτητων προμηθευτών, η ικανότητα εκτέλεσης των συμβάσεων είναι κρίσιμης σημασίας. Οι χώρες με υγιή νομικά συστήματα τείνουν να εξάγουν περισσότερο σε πιο περίπλοκες βιομηχανίες. Οι εργασίες που απαιτούν πιο περίπλοκα συμβόλαια διεξάγονται ευκολότερα σε χώρες με εύρυθμους συμβατικούς θεσμούς.
- Πολλές χώρες χαμηλού εισοδήματος δεν έχουν ενσωματωθεί στις ΠΑΑ λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, της έλλειψης φυσικών πόρων, υποδομής ή επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Προσαρμογή και κίνδυνοι

- Ο διεθνής ανταγωνισμός στις ΠΑΑ συνεπάγεται κόστος προσαρμογής, καθώς ορισμένες δραστηριότητες αναπτύσσονται, άλλες φθίνουν, και καθώς οι δραστηριότητες μετεγκαθίστανται σε άλλες χώρες.
- Οι πολιτικές πρέπει να διευκολύνουν τη διαδικασία προσαρμογής μέσω πολιτικών για την αγορά εργασίας και κοινωνικών πολιτικών και μέσω επενδύσεων στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες. Οι διαρθρωτικές πολιτικές επίσης βοηθούν στην ενίσχυση της ευελιξίας και συνεπώς της ανθεκτικότητας των οικονομιών σε μελλοντικές αναταραχές.
- Η αυξανόμενη διασύνδεση των οικονομιών είναι πηγή ανθεκτικότητας. Όμως, επίσης αυξάνει τις πιθανότητες διάχυσης των αναταραχών όταν τα γεγονότα στη μια άκρη της αλυσίδας επεκταθούν σε ολόκληρο το σύστημα.
- Επειδή οι συνέπειες των ΠΑΑ στην ευημερία είναι ευρείες, οι κυβερνήσεις, οι εταιρείες και άλλοι συντελεστές δε θα πρέπει να ξεχνούν τους οικείους ρόλους και αρμοδιότητες αναφορικά με τη διακυβέρνηση.

Βασικές συστάσεις

- Ενίσχυση της πολυμερούς συνεργασίας και συντονισμού για τη διατήρηση του ανοιχτού και προβλέψιμου διεθνούς επενδυτικού κλίματος που έχει στηρίξει τις επενδύσεις στις ΠΑΑ, και για τη συμφιλίωση των εθνικών πολιτικών με τον παγκόσμιο χαρακτήρα της οικονομικής δραστηριότητας.
- Διατήρηση των αγορών ανοιχτών και αντίσταση σε πιέσεις για τη λήψη μέτρων προστατευτισμού. Προώθηση της απελευθέρωσης του εμπορίου σε πολυμερές επίπεδο, προκειμένου να βελτιστοποιηθούν οι δεσμοί στα αρχικά και στα τελικά στάδια της αλυσίδας. Είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα για τη διευκόλυνση του εμπορίου, μεταξύ άλλων, στα πλαίσια μίας συμφωνίας του ΠΟΕ.
- Αποφυγή «πολέμων κινήτρων» που στοχεύουν στην προσέλκυση σταδίων υψηλής αξίας μίας ΠΑΑ.
- Στήριξη των ΜΜΕ μέσω πολιτικών που προωθούν την ανάπτυξη δεσμών με διεθνείς επιχειρήσεις, ενισχύουν τις ικανότητές τους προσφοράς και καινοτομίας και διευκολύνουν την υιοθέτηση προτύπων για τα προϊόντα.
- Επενδύσεις σε δεξιότητες και σε προηγμένες μεταποιητικές τεχνολογίες, και στους παραδοσιακούς κλάδους, μέσω πολιτικών που στοχεύουν στην ενίσχυση των δικτύων και της συνεργασίας για τη στήριξη της παραγωγής και της δημιουργίας αξίας.
- Στήριξη των επενδύσεων σε γνωσιακούς πόρους, όπως δραστηριότητες E&A και σχεδιασμού, και προώθηση της ανάπτυξης σημαντικών οικονομικών ικανοτήτων, ιδίως δεξιοτήτων και μεθόδων διαχείρισης.
- Αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου και ελευθέρωση του εμπορίου και των επενδύσεων στον τομέα των υπηρεσιών για την τόνωση του ανταγωνισμού και την αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών.
- Περιορισμός των εμποδίων στις επενδύσεις, προκειμένου να μπορέσουν οι αναπτυσσόμενες χώρες να ενσωματωθούν στις ΠΑΑ.
- Παροχή στήριξης στις αναδυόμενες οικονομίες, προκειμένου να βελτιώσουν το επιχειρηματικό τους περιβάλλον και να δημιουργήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για τη συμμετοχή τους στο διεθνές εμπόριο.
- Στήριξη της δημιουργίας ικανοτήτων στις φτωχότερες αναπτυσσόμενες οικονομίες μέσω πρωτοβουλιών «βοήθειας για το εμπόριο».

- Μολονότι οι επιχειρήσεις φέρουν την κύρια ευθύνη για την αντιμετώπιση των δυνητικών κινδύνων, προώθηση μίας πολυμερούς προσέγγισης στο πλαίσιο της οποίας οι κυβερνήσεις θα στηρίξουν την ανταλλαγή πληροφοριών και την οικοδόμηση ικανοτήτων.
- Δρομολόγηση επιπρόσθετων εργασιών για τη διερεύνηση του ρόλου των επενδύσεων στις ΠΑΑ και του αντικτύπου των ΠΑΑ στην απασχόληση, τις δεξιότητες και τα εισοδήματα.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Interconnected Economies. Benefiting from Global Value Chains*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264189560-en